

ОСВІТА ТА ІННОВАЦІЇ

УДК 377.376

DOI: 10.12958/2227-2844-2019-4(327)-1-23-32

Крошка Світлана Андріївна,

викладач-методист, магістр фізичного виховання, ВП «Лисичанський педагогічний коледж Луганського національного університету імені Тараса Шевченка», м. Лисичанськ, Україна.

kroshka68@gmail.com

<https://orcid.org/0000-0001-8886-2235>

Клименко Олена Вікторівна,

завідувач КЗ «Лисичанський дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) №1 «Шпачок», м. Лисичанськ, Україна.

dnzshpachok@ukr.net

<https://orcid.org/0000-0002-4669-4197>

СИМБІОЗ ІННОВАЦІЙНОЇ ФІЗКУЛЬТУРНО-ОЗДОРОВЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ТА ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

В останнє десятиліття в житті країни відбулися кардинальні зміни та серйозні реформи у діяльності освітніх установ, у тому числі й дошкільних. Саме в період дошкільного віку відбуваються важливі процеси становлення особистості дитини, формування її здатностей, інтересу до занять фізичною культурою й спортом, навичок здорового способу життя й на цій основі – створення міцного фундаменту здоров'я. Потреби сучасного суспільства диктують необхідність всебічного розвитку особистості. Оздоровлення дітей засобами фізкультурно-оздоровчих технологій – одне з найважливіших завдань сучасної медицини й педагогіки (Вільчковський, 2008). Гострим це питання постає для дітей, які мають особливі освітні потреби (ООП).

Актуальною стає проблема пошуку ефективних шляхів зміцнення здоров'я, корекції недоліків фізичного розвитку, профілактики захворювань і збільшення рухової діяльності. Розв'язати проблему може використання фізкультурно-оздоровчих технологій, впровадження сучасних інновацій в освітній процес закладів дошкільної освіти.

Сучасні діти за своїм інтелектуальним потенціалом стоять на щабель вище від своїх сучасників, які відвідували заклади дошкільної освіти у 2000-му році. Як стверджують учені, IQ нинішніх дошкільнят становить 120 одиниць, а не 100, зафіксованих 18 років тому. Але, при високому рівні розумових здібностей дітей, в Україні щорічно зростає кількість дітей з ООП.

Сьогодення вимагає нових підходів до роботи з дітьми з ООП.

Зокрема А. Заплатинська, В. Каліна приділили чималу увагу засобам баламетрики у корекційно-розвивальній роботі з дітьми із порушеннями психофізичного розвитку та труднощами у навчанні (Заплатинська, 2016).

Н. Міллер зауважує, що здоров'збереження стало атрибутом освітнього процесу дошкілля і виокремлюється у використанні фізкультурно-оздоровчих технологій, які обов'язково повинні реалізовуватися комплексно.

М. Голубчик активно пропагує «Логопедичний аквакейс» (елементи аква та кріотерапії) (Голубчик, 2017).

В. Стасенко, О. Фоменко приділяють увагу інноваційним терапевтичним технологіям роботи з особливими дітьми (Стасенко & Фоменко, 2018).

Дошкільний вік є сприятливим періодом для вироблення правильних звичок і формування здорового способу життя, які в комбінації з освітнім процесом та удосконаленням засобів щодо збереження здоров'я, приведуть до позитивних результатів.

Багато дітей потребують особливих технологій фізичного розвитку, у яких повинен бути врахований увесь комплекс соматичних, фізичних і інтелектуальних проблем. Ці технології повинні в першу чергу сприяти корекції не тільки психомоторного, але й мовного, емоційного й загального психічного розвитку.

Мета статті: розкрити основні аспекти використання інноваційних фізкультурно-оздоровчих технологій для дітей з особливими освітніми потребами через впровадження новітніх методик: контрастотерапія, баламетрика, кріотерапія у закладі дошкільної освіти № 1 «Шпачок» м. Лисичанська.

Ми розуміємо, що особливі діти потребують особливої уваги. Тому фізкультурно-оздоровча робота у ЗДО № 1 «Шпачок» займає пріоритетний напрямок. Для повноцінного фізичного розвитку дошкільників створені сприятливі умови.

Хочемо зазначити, що ЗДО № 1 «Шпачок» Лисичанської міської ради цілеспрямовано, систематично та ефективно використовує інноваційні фізкультурно-оздоровчі технології у освітньому процесі. З метою визначення результатів 2018 року проведено дослідження щодо використання інноваційних фізкультурно-оздоровчих технологій, зокрема з дітьми з ООП, у закладі дошкільної освіти № 1 «Шпачок».

Починаючи з 2011 року у ЗДО № 1 «Шпачок» функціонує логопедична група, яку відвідують діти з порушенням психофізичного розвитку, а саме – порушення мовлення. Колектив закладу крокує в ногу з часом, і розуміє, освіта сьогодення має базуватись на нових інноваційних технологіях та нових освітніх моделях, без яких неможливо реалізувати освітню реформу загалом.

Проблема оздоровлення дітей не компанія одного дня діяльності й однієї людини, а цілеспрямована, систематично спланована робота всього колективу ЗДО № 1 «Шпачок» на тривалий період.

За даними світової статистики число мовних розладів у дошкільнят зростає, і в зв'язку з чим, актуальність проблеми профілактики мовних порушень, в тому числі і важких мовних порушень, приймає глобальний характер. У дітей часто спостерігаються порушення координації, уваги, мислення, мови, які пов'язані з мозочковою недостатністю. Вестибулярний апарат, в свою чергу, теж «відповідає» за розвиток мови і рухової активності дитини. Наукові дослідження вестибулярної системи суттєво змінили розуміння того, як працює людський мозок. Центри вестибулярної функції пов'язані з вегетативною нервовою системою, іннервацією руху очей, а також із корою великих півкуль мозку.

Саме тому, протягом останніх 3-х років, колектив закладу широко використовує в роботі з такими дітьми фізкультурно-оздоровчі технології як одну з найважливіших складових всього освітнього процесу в ЗДО.

В закладі розроблена програма і система вправ на балансувальній дошці – баламетрика, що стимулюють процеси балансу, здійснюють істотний позитивний вплив на зір, якість читання, а відтак на загальну ефективність навчання дитини (Заплатинська, 2016). Саме для виконання таких вправ ми використовуємо спеціальну балансувальну дошку, використання якої спричиняє негайне поліпшення всіх функцій організму. Мета програми – «навчити» мозок правильно обробляти інформацію, отриману від органів чуттів.

Одним зі шляхів вирішення проблеми здоров'язбереження у закладі освіти є цілеспрямоване використання в процесі фізичного виховання дошкільників відомих фізкультурно-оздоровчих методик і інноваційних технологій, адаптованих до вікових особливостей дітей. Це використання авторської оздоровчо-розвиваючої технології Ж. Фирильової «СА-ФІ-ДАНСЕ» (танцювально-ігрова гімнастика), яка спрямована на вдосконалення рухово-емоційної сфери дітей (Богініч, 2008).

Наступний інноваційний метод, який не один рік впроваджується в ЗДО «Шпачок» – кріотерапія у поєднанні з контрастотерапією. Кріотерапія – це вплив на кисті рук холоду і тепла поперемінно (Голубчик, 2017). Від холоду відбувається скорочення м'язів, а від тепла – розслаблення. Скорочувальна здатність дрібних м'язів кисті зростає. Рухи пальців рук починають формуватися в більшому обсязі, поліпшується імпульсація, в кору головного мозку подаються спрямовані сигнали, внаслідок чого, краще розвивається рухова зона.

Кріотерапія – одна із сучасних нетрадиційних методик корекційної педагогіки, полягає у використанні ігор з льодом (Голубчик, 2017). Дозований вплив холоду на нервові закінчення пальців має благотворні властивості. Зазвичай ігри з льодом дуже подобаються дітям. Перед використанням цієї методики проведено бесіди з батьками про сутність процедури, правила її проведення, очікуваний ефект.

Дітям подобаються асорті з крижаних різнокольорових кульок, які зазвичай фарбуємо за допомогою соку овочів зі всілякими вмороженими

предметами.

Контрастотерапія – використання холоду та тепла для кистей рук, який має стимулюючий ефект на нервові закінчення пальців. Ми використовуємо ванни з водою такої форми, щоб у них кисть дитини могла зануритися повністю.

Все це сприяє вдосконаленню більш тонких рухів кисті руки, веде до виконання чітких рухів і як наслідок, покращує процес розвитку мови.

Заняття з використанням методу кріотерапії проводяться в кілька етапів:

1 етап – чергування теплих і холодних процедур. Даний етап включає в себе ігри на занурення пальців в басейн з крижаними кульками на 5-8 секунд. Виконання різних завдань з кубиків льоду. Час взаємодії з льодом збільшується від 10-15 секунд до 60.

2 етап – розтяжка пальців рук з наступною пальчиковою гімнастикою.

3 етап – розвиток відчуття дотику, що включає розтирання в руках шишок, кульок, пробок від пластикових пляшок тощо.

Дані технології використовуються не тільки з дітьми-логопатами, а й з усіма дошкільниками (зі згодою батьків), які відвідують заклад освіти.

У 2018 році ми провели SWOT-аналіз з фізкультурно-оздоровчої роботи, який дав змогу виявити ті сильні і слабкі сторони, які потребують найбільшої уваги і зусиль з боку керівництва ЗДО «Шпачок», і можемо сміливо стверджувати про позитивні результати:

- у дітей спостерігається поліпшення взаємодії і синхронізації роботи обох півкуль, а також взаємодії наступних систем: вестибулярної, зорової, кінестетичної та тактильної. В результаті більш ефективної роботи мозку зникають проблеми, пов'язані з процесом аналізу та навчання;

- використання балансувальної дошки допомагає розвинути почуття простору, візуалізувати рух в просторі і відстежувати об'єкти, покращує здатність мозку обробляти інформацію, отриману від різних органів почуттів і використовувати цю інформацію для планування і виконання моторних дій;

- застосування прийомів і методів кріотерапії благотворно впливає на розвиток моторних центрів кори головного мозку. У зв'язку з цим поліпшується і артикуляційна моторика, і вимовні навички дітей, і в цілому стан їх самостійного висловлювання. На випуску до школи чисте мовлення мають 46% дітей, зі значними покращеннями 51%, з незначними покращеннями 3%;

- спостерігається значне зниження захворюваності дітей (табл. 1).

Таблиця 1

**Аналіз захворюваності дітей
ЗДО № 1 «Шпачок» м. Лисичанська за 3 роки**

2016	2017	2018
25%	11%	5%

З таблиці видно, що захворюваність дітей значно знизилася за 3 роки (на 20%) у зв'язку з використанням інноваційних методик фізкультурно-оздоровчої роботи та проведення моніторингу її ефективності.

В процесі дослідження з'ясували, що адміністрація та вихователі ЗДО №1 «Шпачок» активні учасники щорічної Всеукраїнської науково-практичної конференції «Система надання освіти дітям з особливими освітніми потребами в умовах сучасного закладу» (ініціатори Міненко Г. М., директор коледжу; Крошка С. А., голова циклової комісії фізичного виховання), яка проводиться на базі ВП «Лисичанський педагогічний коледж Луганського національного університету імені Тараса Шевченка», де друкують свої нароби по роботі з дітьми з ООП. Освітняки закладу Клименко О. В., Вітвицька Л. М., Решетар Н. С., Апухтіна Н. В., демонструють свої вміння під час проведення студійних засідань та майстер-класів, зокрема «Використання сучасних методів та прийомів у роботі з дітьми з вадами мови» (2018), «Розвиток фонетичного слуху у дітей з порушеннями мовлення в умовах ДНЗ» (2016).

В рамках проведення Всеукраїнської науково-практичної конференції «Система надання освіти дітям з особливими освітніми потребами в умовах сучасного закладу освіти» на базі Лисичанського педагогічного коледжу вперше було започатковано проведення Всеукраїнського творчого конкурсу розробок «Інклюзивна освіта: крок за кроком» (ініціатори Міненко Г. М., директор коледжу; Крошка С. А., голова циклової комісії фізичного виховання). Креативні вихователі закладу «Шпачок» знову не залишилися осторонь актуальної проблеми. Надали на конкурс власні нароби та отримали визначення у різних номінаціях:

- Вітвицька Л. М., «Баламетрика у корекційній роботі з дітьми з вадами мовлення». Номінація «Досвід роботи з упровадження методик надання освіти дітям з особливими потребами у освітній процес сучасних закладів» – I місце;

- Клименко О. В., Кричун Ю. М., Вітвицька Л. М., Апухтіна Н. В. Оздоровчий батл «В гонитві за діамантом» для вчителів логопедів та вихователів спеціалізованих груп ЗДО. Номінація «Краща методична розробка» – II місце;

- Гребенюк А. А. Заняття для дітей старшого дошкільного віку з ООП «У осінньому лісочку». Номінація «Краще заняття з корекційно-розвивальної діяльності» – III місце;

- Волошина З. К. Заняття для дітей 4-5 років з вадами мовлення «Допоможемо Веселунчику». Номінація «Краще заняття з корекційно-розвивальної діяльності» – II місце.

Відмічаємо, що питання фізкультурно-оздоровчої роботи розглядаються на засіданнях педагогічної ради, де знайомлять вихователів із новими методиками та ефективністю їх використання. Так,

у січні 2019 року, відбулося розширене засідання педагогічної ради «Модернізація фізкультурно-оздоровчої роботи у сучасному ЗДО» (адміністрація, вихователі ЗДО + студенти Лисичанського педагогічного коледжу) у наступному форматі:

- педагогічна карусель «Starling PARK», де під час «відвідування атракціонів» розглядалися питання «Сучасні підходи та стан організації фізкультурно-оздоровчої роботи в ЗДО», «Пріоритети фізкультурно-оздоровчої роботи в дошкільному закладі: реалії та сьогодення»;

- практична частина «Самооздоровлення у життєвій практиці», на якій студенти та педагогічні працівники висвітлювали питання різноманітних інноваційних оздоровчих технологій, серед яких: флай-йога, флорбол, тераробіка, пластик-шоу-класик, імунна гімнастика, ігровий стретчинг, гімнастика з елементами силових вправ Арнольда Шварцнеггера, ігрова методика Любомира Бейбе, Са-фі-дансе, тощо.

Слід відмітити, що на даному заході був представлений досвід не тільки ЗДО №1 «Шпачок», а й презентований досвід впровадження оздоровчих технологій закладів дошкільної освіти Луганської обл. (Севєродонецьк, Лисичанськ, Рубіжне, Старобільськ, Сватове, Мілове).

Зазначаємо, що ефективність фізкультурно-оздоровчої роботи в закладі забезпечується комплексним використанням як традиційних засобів фізичного виховання так і не традиційних, зокрема: гімнастика з елементами «СА-ФІ-ДАНСЕ», елементи кінезіології, лікувальні ігри в режимі дня, солетерапія, динамічні руханки та оздоровчий біг в теплу пору року, ергонайзери.

Використання у фізкультурно-оздоровчій роботі закладу освіти традиційних і інноваційних форм роботи, загартовування й ряду інших не медикаментозних засобів оздоровлення дає свої позитивні результати. Діти менше хворіють, у них покращилась увага і настрої. Діти стають більш спритними, витривалими й сильними. Тільки здоровіша дитина може бути успішною у процесі особистісного й інтелектуального розвитку. Планується дослідження впливу нетрадиційних методик оздоровлення на здоров'я дітей з ООП (каністерапія).

Список використаної літератури

- 1. Богініч О. Л.** *Сутність здоров'язберігаючого середовища у життєдіяльності дітей дошкільного віку.* Вісник Прикарпатського університету. Педагогіка. Вип. XVII–XVIII. Івано-Франківськ, 2008. С. 191–199.
- 2. Вільчковський Е. С., Курок О. І.** *Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку: навчальний посібник.* Суми: ВТД Університетська книга, 2008. 428 с.
- 3. Голубчик М. В.** *Логопедичний аквакейс. Використання елементів аква та кріотерапії.* [Електронний ресурс]. 2017. Режим доступу : <https://abetkaland.in.ua/logopedychnyj-akvakejs/>. Назва з екрану.
- 4. Заплатинська А. Б., Каліна В. Л.** *Система баламетрики у корекційно-розвивальній роботі з дітьми із порушеннями психофізичного розвитку*

та труднощами у навчанні. Актуальні питання корекційної освіти (педагогічні науки). Випуск №7 (2016). Кам'янець-Подільський: ПП Медобори [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://aqce.com.ua/vypusk-7-t-1-t-2/z>. Назва з екрану. **5. Стасенко О. А.,** Фоменко В. Г. *Інноваційні терапевтичні технології роботи з особливими дітьми*. Дитина з особливими потребами. Інклюзивна освіта. Дефектологія. Корекційна педагогіка. Видавнича група : Основа. № 5 (41), 2018. [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://journal.osnova.com.ua/article/68516>. Назва з екрану.

References

- 1. Bohinich, O. L.** (2008). *Sutnist zdorov'iazberihaiuchoho seredovyshcha u zhyttiediialnosti ditei doshkilnoho viku* [The essence of healthcare in the life of children of preschool age]. *Visnyk Prykarpatskoho universytetu. Pedagogika – Bulletin of the Precarpathian University. Pedagogy, Vyp. XVII–XVIII, 191-199.* Ivano-Frankivsk [in Ukrainian].
- 2. Vilchkovskiy, E. S.,** Kurok, O. I. (2008). *Teoriia i metodyka fizychnoho vykhovannia ditei doshkilnoho viku: navchalnyi posibnyk* [The theory of methodology of physiological work is carried out by a dash of knowledge]. Sumy: VTD Universytetska knyha [in Ukrainian].
- 3. Holubchuk, M. V.** (2017). *Lohopedychnyi akvakeis. Vykorystannia elementiv akva ta krioterapii* [Speech therapist aquacase. Use of aqua elements and cryotherapy]. Retrieved from <https://abetkaland.in.ua/logopedychnyj-akvakejs/> [in Ukrainian].
- 4. Zaplatynska, A. B.,** Kalina, V. L. (2016). *Systema balametryky u korektsiino-rozvyvalnii roboti z ditmy iz porushenniamy psykhofizychnoho rozvytku ta trudnoshchamy u navchanni* [Balmetric system in correctional development work with children with disorders of psychophysical development and difficulties in learning]. *Aktualni pytannia korektsiinoi osvity (pedagogichni nauky) – Topical issues of correctional education (pedagogical sciences), Vyp №7.* Kamianets-Podilskyi: PP Medobory. Retrieved from <http://aqce.com.ua/vypusk-7-t-1-t-2/z> [in Ukrainian].
- 5. Stasenko, O. A.,** Fomenko, V. H. (2018). *Innovatsiini terapevtychni tekhnolohii roboty z osoblyvymy ditmy* [Innovative therapeutic technologies for working with special children]. *Dytyna z osoblyvymy potrebamy. Inkluzyvna osvita. Defektolohiia. Korektsiina pedahohika – Child with special needs. Inclusive education. Defectology. Correctional pedagogy, № 5(41).* Ydavnycha hrupa: Osнова. Retrieved from <http://journal.osnova.com.ua/article/68516> [in Ukrainian].

Крошка С. А., Клименко О. В. Симбіоз інноваційної фізкультурно-оздоровчої діяльності закладів вищої та дошкільної освіти

Актуальною стає проблема пошуку ефективних шляхів зміцнення здоров'я, корекції недоліків фізичного розвитку, профілактики захворювань і збільшення рухової діяльності. У статті розглядаються

основні аспекти використання інноваційних фізкультурно-оздоровчих технологій для дітей з особливими освітніми потребами в закладах дошкільної освіти, які благотворно впливають на їх психофізичний розвиток. Дошкільний вік є сприятливим періодом для вироблення правильних звичок і формування здорового способу життя, які в комбінації з освітнім процесом та удосконаленням засобів щодо збереження здоров'я, приведуть до позитивних результатів. Проблема оздоровлення дітей не компанія одного дня діяльності й однієї людини, а цілеспрямована, систематично спланована робота всього колективу закладу дошкільної освіти.

Сьогодення вимагає нових підходів до роботи з дітьми з особливими освітніми потребами. Багато дітей потребують особливих технологій фізичного розвитку, у яких повинен бути врахований увесь комплекс соматичних, фізичних і інтелектуальних проблем. Ці технології повинні в першу чергу сприяти корекції не тільки психомоторного, але й мовного, емоційного й загального психічного розвитку.

Проблема оздоровлення дітей не компанія одного дня діяльності й однієї людини, а цілеспрямована, систематично спланована робота всього колективу ЗДО № 1 «Шпачок» на тривалий період. Саме тому, протягом останніх 3-х років, колектив закладу широко використовує в роботі з такими дітьми фізкультурно-оздоровчі технології як одну з найважливіших складових всього освітнього процесу. Одним зі шляхів вирішення проблеми здоров'язбереження у закладі освіти є цілеспрямоване використання в процесі фізичного виховання дошкільників відомих фізкультурно-оздоровчих методик і інноваційних технологій, адаптованих до вікових особливостей дітей.

Зазначаємо, що ефективність фізкультурно-оздоровчої роботи в закладі забезпечується комплексним використанням як традиційних засобів фізичного виховання так і не традиційних, зокрема: гімнастика з елементами «СА-ФІ-ДАНСЕ», елементи кінезіології, лікувальні ігри в режимі дня, солетерапія, динамічні руханки та оздоровчий біг в теплу пору року, ергонайзери.

Використання у фізкультурно-оздоровчій роботі закладу освіти традиційних і інноваційних форм роботи, загартовування й ряду інших не медикаментозних засобів оздоровлення дає свої позитивні результати. Діти менше хворіють, у них покращилась увага і настрої.

Ключові слова: контрастотерапія, баламетрика, кріотерапія, особливі потреби, психофізичний розвиток.

Крошка С. А., Клименко Е. В. Симбиоз инновационной физкультурно-оздоровительной деятельности учреждений высшего и дошкольного образования

Актуальной становится проблема поиска эффективных путей укрепления здоровья, коррекции недостатков физического развития, профилактики заболеваний и увеличение двигательной деятельности. В

статье рассматриваются основные аспекты использования инновационных физкультурно-оздоровительных технологий для детей с особыми образовательными потребностями в учреждениях дошкольного образования, которые благотворно влияют на их психофизическое развитие. Дошкольный возраст является благоприятным периодом для выработки правильных привычек и формирование здорового образа жизни, которые в сочетании с образовательным процессом и совершенствованием средств по сохранению здоровья, приведут к положительным результатам. Проблема оздоровления детей целенаправленная, систематически спланированная работа всего коллектива учреждения дошкольного образования.

Настоящее требует новых подходов к работе с детьми с особыми образовательными потребностями. Многие дети нуждаются в особых технологиях физического развития, в которых должен быть учтен весь комплекс соматических, физических и интеллектуальных проблем. Эти технологии должны в первую очередь способствовать коррекции не только психомоторного, но и речевого, эмоционального и общего психического развития.

Проблема оздоровления детей не компания одного дня деятельности и одного человека, а целенаправленная, систематически спланированная работа всего коллектива на длительный период. Одним из путей решения проблемы здоровьесбережения в образовательном учреждении является целенаправленное использование в процессе физического воспитания дошкольников известных физкультурно-оздоровительных методик и инновационных технологий, адаптированных к возрастным особенностям детей.

Отмечаем, что эффективность физкультурно-оздоровительной работы в учреждении обеспечивается комплексным использованием как традиционных средств физического воспитания так и не традиционных, в частности: гимнастика с элементами «СА-ФИ-данс», элементы кинезиологии, лечебные игры в режиме дня, солетерапия, динамические подвижные игры и оздоровительный бег в теплое время года, эргонайзеры.

Использование в физкультурно-оздоровительной работе учебного заведения традиционных и инновационных форм работы, закаливание и ряда остальных не медикаментозных средств оздоровления дает свои положительные результаты. Дети меньше болеют, у них улучшилась внимание и настроение.

Ключевые слова: контрастотерапия, баламетрия, криотерапия, особые потребности, психофизическое развитие.

Kroshka S., Klimenko O. The Symbiosis of Innovative Sports and Recreation Activities of Institutions of Higher and Preschool Education

An urgent issue is finding effective ways to strengthen health, correcting deficiencies in physical development, preventing diseases and increasing

motor activity. The article considers the main aspects of the use of innovative physical culture and health technologies for children with special educational needs in pre-school establishments that have a beneficial effect on their psycho-physical development.

Pre-school age is a good period for developing the right habits and forming a healthy lifestyle, which, in combination with the educational process and the improvement of means for maintaining health, will lead to positive results. The problem of improving children is not a company of one day of activity and one person, but purposeful, systematically planned work of the entire staff of the institution of secondary education.

The present requires new approaches to working with children with special educational needs. Many children require special technologies of physical development, which must take into account the whole complex of somatic, physical and intellectual problems. These technologies should in the first place promote correction of not only psychomotor, but also linguistic, emotional and general mental development.

The problem of healing children is not a company of one day of activity and one person, but the purposeful, systematic planning of the work of the entire staff for a long period. Therefore, during the last 3 years, the staff of the institution is widely used in working with such children physically - Health technologies as one of the most important components of the whole educational process.

One of the ways of solving the problem of healthcare in the institution of education is the purposeful use in the process of physical education preschoolers of well-known physical culture and recreational techniques and innovative technologies adapted to the age-old peculiarities of children.

We note that the effectiveness of physical culture and health work in the institution is ensured by the complex use of both traditional means of physical education and not traditional, in particular: gymnastics with the elements «SA-FI-DANCE», elements of kinesiology, therapeutic games in the mode of the day, salt therapy, dynamic locomotives and recreational jogging during the warm season, ergonizers.

Use in the physical culture and health work of the educational institution of traditional and innovative forms of work, hardening and a number of other non-medicated remedies gives its positive results. Children are less ill, they have improved their attention and mood.

Key words: contrast therapy, ballometry, cryotherapy, special needs, psychophysical development.

Стаття надійшла до редакції 13.04.2019 р.

Прийнято до друку 31.05.2019 р.

Рецензент – д.п.н., доц. Бабич В. І.